

raji redé, in bodo kmalo vse poginile. Postavi pa živino, ko jo misliš mazati, tako delječ narazen ali saksbej, de se ne bo môgla lizati, kér je to mazílo zlostrupéno. Nar bolje pa je, če namazano živíno iz hleva na sonce izpelješ in razstaviš, posebno kedar je že gorko, kér gorkota mazílo bolj v kožo vžene. J. B.

Daljne volitve odborov kmetijskih podružnic na Krajskim.

Za Postojnsko podružnico so 18. d. p. m. za predsednika gosp. Antona Kurca Postojnskiga tehanta izvolili, in naslednje 4 odbornike: gosp. Jakoba Vičiča, posestnika v Postojni, gosp. Matevža Lebanana, posestnika v Postojni, gosp. Jakoba Samsata, posestnika v Bistrici, in gosp. Jožefa Valenčiča, posestnika v Kitnim Verhu.

30. dan p. m. je bila volitev za podružnico za Belo Peč, pri kateri je gosp. F. Kos, veliki posestnik in fužinar za predsednika izvoljen bil, naslednji gospodje pa za odbornike: gosp. Janez žlahtni Pantz, posestnik in fužinski oskerbnik na Savi, gosp. Alojzi Rasinger, posestnik in poštar v Podkorenu, gosp. Šimen Wilfan, fajmošter v Krajski Gori, in gosp. Alojzi Ambrož, fajmošter na Beli Peči.

Za Radoljsko podružnico je 27. p. m. volitev bila, pri kateri je bil za predsednika gosp. tehant Janez K. Krivic iz Zgornjih Gorij izvoljen in za odbornike naslednji gospodje, namreč: gosp. Vincenci grof Thurn-Valsassina v Radoljci, gosp. Andrej Kopač, fajmošter v Begnah, gosp. Gašper Šoklič, fajmošter v Bresnici in gosp. Hieronim Ulrich, posestnik in gojzdni oskerbnik v Bledu.

V Ložki podružnici je bil 30. dan p. m. za predsednika Jožef Čelešnik, zdajni sodnik v Šneperku izvoljen; za odbornike pa: gospod Robert Miklic, gojzda oskerbnik v Šneperku (namestnik predsednika), gosp. Franc Verbic, posestnik v Starim Tergu, gosp. Valentin Bergant, fajmošter pri St. Vidu, in gosp. Matevž Lah, posestnik in velki župan v Loži.

Za Ipavsko podružnico je bila volitev 28. dan p. m., pri kateri je bil št. Vidški fajmošter gospod Matija Vertove za predsednika izvoljen, in naslednji 4 odborniki: gosp. Anton Dolenc, posestnik in poštar v Razdertim, gosp. Franc žl. Schivitzhofen, posestnik v Šent Vidu, gosp. Juri Grabrian, tehant v Ipavi, in gosp. Janez Dolenc, posestnik v Ipavi.

Z veseljem se ozremo tudi na te volitve, — če se bojo tudi drugod taki izverstni možje izvolili (česar smemo pričakovati), se bo kmetijska družba iz noviga oživila.

Od kod so prišli Slovani v svoje sedanje kraje.

(Konec.)

Po Mali Azii, kakor nam nje stari obraz kaže, so bili Slovani; pa misliti si je, de so njih pogovor ptujci mešali, ker so se zmiraj z vojskami semtertje med njimi prerivali. Ti ptujci so bili Greki, kateri so večidel po Mali Azii, kot kupci, ob morji stanovali, Medjani, Sirci, Asirci, Peržani, Feničani, pozneje Latinci, in Bog sam vé, kdo še vse. Kar je tem ostalo, so na zadnje Turki, po svojih neumnih mislih pred Bogam odpustike zadobiti, popolnoma pokončali.

Med sto in sto drugimi zadevami, ktere so Slovane v Mali Azii zatirale, menim, de je bila zlasti Trojanska vojska in pa turško razveranje. Trojanska vojska se je bila pa končala po Sigonijeve štetvi 1181 lét pred Kristusam, nekteri pa štejejo 1209, ker pred kersanska štetva lét je bila različna.

Po ti vojski se je bilo na svetu nekako vse premenilo. Greki kot premagavci, so se po Mali Azii razširjevali; Slovani so nekteri še ostali, drugi so se bili pa na gornje kraje po Evropi obernili. Turki so se bili pa 672 lét po rojstvu Krist. v Malo Azijo burili. Njih znana navada je bila, kamor so prišli, vse pokončati, kar ni bilo turškiga, če so le mogli. Le nektere ljudi so ohranili, de so jim namest živíne delali, ali pa iz kakih družih namenov.

Pri vsim tem pa, de ravno nekdanje malo-aziatske imena kažejo, de so bili ondot Slovani, vender niso vse slovanske, veliko je greških. Greki so tam ob morji stanovali, in pred ko ne nektere slovanske kraje po svoje imenovali in tudi njih rodú pisarji so blezo takó ravnali. Semtertje znabiti tudi kakšno imé od kakih družih nam neznanih jezikov. Kakor v majhini krajski deželi Kočevarji z nam ptujim jezikam stanujejo, takó je utegnulo tačas v veliko veči Mali Azii biti.

Teh dežel Male Azije, ktere so bile nekdanji dom Slovanov, je sedemnajst; ležé pa od nas južnih Slovanov proti jutru, kjer solnce izhaja. Nektera je velika kot Krajsko ali Štajarsko ali Koroško; nektera je veči, nektera tudi manji. Imenitne so tudi zavolj nekterih zgodb s. pisma, in zavolj več svetnikov, ki so bili tam domá, ali so tam mučenje terpeli. Tačas, ko so mučenci v njih muke (martre) prestajali, so bile večidel pod rimsko oblastjo. Poženčan.

Prošnja kmetov iz Štajarskiga.

Preljube Novíce! Veliko veliko dobriga ste nam že oznanile, — oznanite nam še, česar nam je silno potrebno: kakšne ljudi bi si mi mogli zbrati za „predstojnike“ v občinah ali srenjah? Pri nas kmetih je vse narobe, — ne dolgo, kar sta dva vradnika v jedni kerčmi spominjala, da bosta na Erdeljsko šla; na to jez velim: Če ali vsi odidete, mi pa si bomo berž le za notariusa zbrali našiga Franca Muršiča. Na to vradnik P.....í velí: On nikakor ne more dobiti službe, ker je preveč bil proti Slovencom (?!). Preljubljene Novíce: njegove (Muršičove) reči niso nikdar druge bile pri nas slovenskih kmetih, kakor: „vse za Cesarja, véro in domovino slovensko!“ Zdaj pa njegovi neprijatelji nemškutarski čertijo: da je proti Slovencom!

Oznanite nam, drage Novíce: kaj Vé od njega sodite? ker upamo, da ga poznate.*) — Za tem prosimo: Kdo bode imel oblast srenjske predstojnike in notariuse zbirati, je li gosposka, ali sama srenja, to je: kmetje, kateri jih bodo plačali?**) Na to prosimo odgovor.

V iménu več kmetov.

Anton Steínko,
kmet iz Vogričovca.

Novičar iz Ljubljane.

Od nekiga častitiga rojaka iz Dunaja smo prejeli te dni pismo, v katerim nam, kar smo zastran našiga noviga deželnega poglavarja v poslednjih Novicah pisali, popolnoma poterdi rekoč; „Poglavar, ki ga na Krajsko dobite, je skozi in skozi častí vredin mož, poln dobre volje, blagiga serca in prav posebne ljubeznivosti; scer pa je vstavoljuben in pravičen mož, in de ravnopravnost narodov zares spoštuje, se zamorete iz tega prepričati, de si je berž, ko je bil za poglavarja krajske kronovíne izvoljen, Potočnikovo slovnico omislil, po kateri ga naš rojak, gosp. Smolè, slovenskiga jezika

*) Kolikor mi iz časopisov vémo, ni bil gosp. Fr. Muršič nikdar zoper Slovence, marveč je bil vsigdar iskren Sloveno.

**) Cesar so zagotovili po vstavi svobodno srenjo. Svobodna srenja ima pa pravico, si sama predstojnika in srenjski odbor voliti. Več od tega boste brali kmalo v Novicah v posebni dokladi. Vredništvo.

učí.“ De bo vsak rodoljub z velikim veseljem to novico sprejel, je gotovo. — Kakó pa se bo obnašal novo izvoljeni gosp. predsednik deželnega sodništva v Ljubljani, ki ne besedice slovenskiga jezika ne zna? Kakó se bo vedel na takim mestu, kjer bo večkrat neobhodno potreba v slovenskim jeziku gladko govoriti in očitno presojevati? To ni vprašanje le takó imenovanih „Ultraslovincov“, to je vprašanje vsih Krajnecov, ki vedó, de vradniki, ki imajo z ljudstvom opraviti, morajo po postavah vstave tudi ljudstva jezik znati. Gosp. predsednik zna scer vradnik visoke vrednosti in visoke pravniške učenosti biti, — vse to radi verjamemo in spoznamo, — ali znanost deželnega jezika je na njegovim mestu neobhodna potreba. Zalostni stan bo mogel taciga predsednika biti, ki bo namestnika in tolmača potreboval! Daljno premišljevanje zadrég, v ktere zna predsednik brez znanosti deželnega jezika priti, izročimo samimu njemu, — premišljevanje zastran spolnovanja tolikrat imenovane ravnopravnosti pa prepustimo bravcam. — Gosp. profesor Metelko je, kakor je bilo napovedano, staroslavenski jezik razlágati začel. V prvem krepkim nagovoru je naznanil serčno veselje, de se je toliko poslušavcov nabralo, kterih je okoli 20, večidel bogoslovcov; med njimi tudi častiti profesor duhovniga pastirstva, gosp. Janez Poklukar. — Berilo za spodnji gimnazij v slovenskim jeziku se bo, kakor se sliši, v Ljubljani izdelalo. — Včerej se je začela kovaška in živino-zdravilska šola v Ljubljani s primerno slovesnostjo, od ktere bomo drugo pot kaj več povedali. Učencov je dosihmal že 13, tedaj več kot v Gradcu, kjer jih je malokdaj čez 6. — Vojaške bolnišnice so še vse polne bolnikov, zdravnikov je pa tako pomanjkanje, de že učence zdravilstva iz 3. léta Ljubljanske šole v bolnišnico v pripomoč jemljejo. Zdej so dobri kirurgi, šola za kirurge je móгла pa jenjati!! Častiti gosp. prof. Biatzovsky pride v Saleburg, kjer je ta šola še obstala; oskerbnništvo Ljubljanskiga botaniškiga verta je gospodu And. Fleišmanu izročeno — možu, ki je po pravici spoznan za perviga botanikarja na Krajskim. Grozna napčnost bi bila, ko bi se imenitni vèrt ne ohranil in se ne razširil v prid nato-roslóvja. — Z veliko žalostjo smo zaslišali iz Gorice britko novico, de je neutrudljivi zdravnik in iskreni rodoljub, gosp. Dr. Dolenc 2. dan t. m. na nesrečnim legaru umerl. — Dans pride naš deželni poglavar.

Novičar iz mnogih krajev.

Na noviga léta dan so razglasili Cesar govor na avstrijansko armado, v kterim se tistim, ki še v armadi ostanejo, pa tudi tistim, ki ji ob novim létu slovó dajo, serčno zahvalijo za junaško obnašanje v preteklih vojskah; poslednjič tudi upanje razodenejo, de — če bo treba — bojo sedaj poslovljeni spet radi vkup privréli, vnovič se vojskovat za cesarja in domovino. — Ob novim létu so poterdili Cesar tudi splošno ministersko osnovo, po kteri se ima prihodnjič vsaka posamesna kronovina (dežela) vladati ali regirati, kakó se imajo volitve poslancov za prihodnje deželne zборе goditi, in kaj spada v oblast deželnega zbora. Kmaló bomo slišali te postave za vsako deželo posebej, kar bi se bilo imélo sicer že pred novim létam zgoditi. — Vojakam, ki so v ogerski vojski obnemógli ali invalidi postali, se ima po cesarskim milostnim ukazu kos zemlje na Ogerskim, ki je deržavi lastna, odločiti, de. če hočejo, kmetijstvo tam začnú. — Prepovedali so Cesar tudi, de pri Njih hiši se ne sme nobena reč, naj bo za obleko ali scer hišno orodje, iz tujih fabrik kupovati; vse mora iz domačih fabrik

biti. Lep izgled marsikterimu bogatínu, ki ne vé: ali bi iz Pariza ali Londona svojo suknjo si naročil! — Minister denarstva je v obširnem razglasu 28. dan pret. mesca skazal, de deržavna denarnica ni na takó slabih nóгах, kakor nekteri mislijo, čeravno so davki pri nas veliko manjši, kakor na Francoskim, Angležkim, Prajsovskim i. t. d. Na Angležkim plača 27 milijonov ljudi 548 milijonov gold: davka, — na Francoskim 36 milj. ljudi 456 milj. gold., — na Prajsovskim 16 milj. ljudi 94 milj. gold., — pri nas na Avstrijanskim plača 38 milj. ljudi le 150 milj. gold. davka. — Ministri se ravno zdej — in čas je, de so se enkrat te takó potrebne reči poprijeli — posvetujejo: ceno solí ponižati. Pri nas ni mende nikjer sol spod 7 gold. cent, — na Francoskim pa veljá cent le 2 gold. in 15 krajc. Kakor se sliši, je ministerstvo že vsim solovárnyam (fabrikam) ukazalo: sol za gnoj in sol za živino posebej napravljati; za gnojno sol naj se vzame nar menj čista sol in se ji primeša nekoliko živinskiga blata, — soli za živino pa naj se primeša nekoliko encjana ali pelína, ki živini dobro tekne. Se vé, de se bo tudi cena čiste solí za človeške potrebe ponižala. — Naša armada, ki na Českim pripravljena stóji, v Saksonsko se podat, bo pred ko ne to deželo obsedla, ker Prajsi zmirej delj svojo roko stegujejo. — Scer ni bilo pretečeni teden nič posebniga noviga, kakor de je slavni g. Palacky v Pragi pismo razglasil, v kterim svoje misli razodeva, kakó naj bi se avstrijansko cesarstvo vstanovilo, de bi bilo močno, mirno in svobodno in de bi se vsim narodam enaka pravica skazala. Se vé, de so nekteri nemški časopisi čez svét slavniga Slovana grozovito padli, kar je pošteniga Avstrijana takó razžalilo, de se je vsimu daljnemu pričkanju odpovedal. —

Opomin bukvovezam.

Ki nekoliko véjo, kakó se bukve vežejo, pravijo, de ne velja veliko več ne časa ne dnarja, če se mehko vezane bukve (Broschüren), ki se večkrat v letu v roke vzamejo, z nitjo zvežejo, namesti de se le s samim limam stisnejo. Bukvovezi! opomnimo in prosimo vas, saj pratikam, ki so vsak dan v rokah, in ktere dozday že pri prvem prijetju saksebi letijo, nitiko v prihodnje pervošite!

J. J.

Pogovori vredništva.

Gosp. A. T. na Štajarskim: Vaša želja, popis telegrafa v Novicah dati, se bo še ta mesec spolnila, in še boljše, kakor Vi želite: prinéšli bomo namreč razjasnjenje telegrafa v podobi. — Gosp. L. P.: Željno pričakujemo razlaganja srenjske vstave, po domače pisaniga, ki ga bomo po Vaši želji v posebni dokladi Novicam priložili. — Gosp. B.: »Slovenske drobtince nam bojo iz Vaših rok prav vseč, ako so prav ob kratkim razložene, in ne preveč po šolski vredbi. — Gosp. J. P. iz Dvora pri Piranu v Istrii: Vaš sostavek od 13. grudna p. l. zoper Pazensko okrožje, ki se še zmiraj terdovratno stariga kopita derží in ravnopravnosti do Slovanov ne pozná, le zató nismo natisnili, ker je tisti stari okrožni vrad o novim létu odstopil, in je od noviga pravica pričakovati. Če ne bo novo boljši, nam pa pišite, de bomo na znanje dali. — Gosp. A. N. na Kočevskim: Z gosp. Staničam je umerla tudi družba zoper terpinčenje žival na Slovenskim. Poslani dar smo obernili po ukazu. — Gosp. A. K. v Srečah na Štajarskim: Na vprašanje zastran čbelarstva bomo v Novicah odgovor dali. — Gosp. M. B. v Bistrici na Notrajnskim: Vaši prošnji zastran poduka v sejanji kopriv bomo po Novicah vstrégli. — Gosp. T. S. v Podturnu: Bog daj, de bi med kmetovavci veliko takó pridnih bravcov Novic bilo, kakor ste Vi. in de bi vsi takó kakor Vi spoznali veliko dobroto Vertovcove kemije. — Gosp. J. Š. na Štajarskim: Radi bomo natisnili poslani sostavek.

Današnjemu listu je pridjan 2. dokladni list.